

Sondevoeding voor uw baby thuis

Uw baby mag naar huis maar heeft nog sondevoeding thuis nodig. In deze folder leest u hier meer over.

Rijnstate

**Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!**

Uw kind heeft op de afdeling Neonatologie HC/MC gelegen. Na deze intensieve en spannende periode, komt nu een nieuwe periode in zicht. Uw kind heeft geen intensieve verpleegkundige en medische zorg meer nodig en mag daarom naar huis. Uw baby mag thuis in zijn of haar eigen tempo de volledige fles- of borstvoedingen leren drinken. Totdat uw baby helemaal zelfstandig kan drinken, geeft u nog sondevoeding. U heeft in het ziekenhuis geleerd hoe dit gaat.

Wennen aan voedingen

Het duurt vaak enkele weken voordat uw kind alle voedingen zelfstandig kan drinken. Wij merken dat ouders deze periode vaak erg lang vinden duren. Wees geduldig: het zijn de laatste loodjes die meestal het zwaarst wegen.

Voordelen sondevoeding thuis

- Uw baby thuis verzorgen geeft vaak meer rust, omdat de reistijd naar het ziekenhuis wegvalt en u in uw eigen omgeving bent.
- Ouder(s) en kind bouwen sneller een vertrouwensband op. Dit komt de wederzijdse hechting en de ontwikkeling van uw kind ten goede.
- Thuis ontdekt u sneller het ritme van uw kind en kunt u eerder de signalen (geluidjes en bewegingen) van honger opvangen.
- Uw kind mag in zijn of haar eigen tempo leren om alle benodigde voedingen te drinken.
- Thuis is een veiliger omgeving voor uw kind dan het ziekenhuis. In een ziekenhuis heeft uw kind helaas de kans dat het onbedoeld een infectie oploopt.

Veilig en verantwoord sondevoeding leren geven

Het geven van sondevoeding blijft thuis ook een voorbehouden handeling. Dit betekent dat deze handeling in principe alleen door deskundigen, zoals een kinder-/neonatalogie verpleegkundige, uitgevoerd mag worden. De kinder-/neonatalogieverpleegkundige mag deze handeling wel aan u overdragen.

Als uw kind naar huis gaat, krijgt u in de week voorafgaand aan het ontslag op de afdeling een gerichte training. U leert om de handelingen rond het sondevoeding geven goed en veilig uit te voeren. Eventueel kunt u het inbrengen van de sonde ook leren, maar is niet noodzakelijk om met uw kind naar huis te kunnen.

De handelingen worden eerst op de afdeling door een kinder- en/of neonatalogieverpleegkundige voorgedaan. Vervolgens oefent u onder begeleiding en tot slot kunt u de handelingen zelfstandig uitvoeren.

U traint aan de hand van de checklist. Als u heeft laten zien dat u het goed genoeg kunt (voldoende bekwaam bent) wordt deze lijst door de kinder-/neonatalogieverpleegkundige afgetekend. De checklist is vanwege de digitale dossiervorming in deze folder opgenomen. Wij vragen u daarom om deze folder steeds bij de hand te houden.

Checklist

De punten die bij het volgen van de checklist aan bod komen:

- het controleren van de sonde
- het geven van sondevoeding
- het leren inbrengen van een sonde
- het fixeren van een sonde
- het verwijderen van een sonde
- het bereiden van sondevoeding
- het toedienen van medicatie
- het verzorgen van de neus en mond

1. Het controleren van de sonde

Om veilig sondevoeding te geven moet er iedere keer dat uw kind sondevoeding krijgt, gecontroleerd worden of positie van de sonde juist is. Ter hoogte van het neusgat is op de sonde een markering met een watervaste stift aangebracht. Deze moet zichtbaar zijn.

2. Het geven van sondevoeding

Moedermelk en/of kunstvoeding krijgt uw kind via de sonde. Waarop let u tijdens het geven van de voeding? U leert de juiste signalen van uw kind herkennen. Geef de voeding per sonde iets minder snel dan wanneer uw kind zelf drinkt.

3. Het leren inbrengen van een sonde

Als u het prettig vindt mag u zelf leren om een sonde in te brengen. De sonde wordt één keer per twee weken van neusgat gewisseld. Om de vier weken krijgt uw kind een nieuwe sonde. Vlak voor ontslag vindt de betreffende sondewissel nog één keer plaats.

Het leren inbrengen van een sonde is geen voorwaarde om vervroegd naar huis te gaan. Voor ieder kind zoeken we contact met een specialistisch team van de thuiszorg. Een medewerker van dit team komt thuis een sonde inbrengen. U kunt hen inschakelen als u hen nodig heeft.

4. Het fixeren van een sonde

Uw kind zal steeds actiever worden, waardoor uw kind de sonde kan lostrekken. Wij leren u om de sonde op een veilige wijze te fixeren. U krijgt thuis hetzelfde fixatiemateriaal als wij op de afdeling gebruiken.

5. Het verwijderen van een sonde

Als u twijfelt of de sonde op de juiste plek zit, moet u deze kunnen verwijderen. Als uw kind verkleurt, stopt u met het geven van de sondevoeding en verwijdert u de sonde. Deze zit dan niet goed. Bij reacties zoals hikken, misselijkheid, braken en hoesten stopt u even om het daarna nogmaals te proberen.

6. Het bereiden van sondevoeding

Voor een aantal kinderen is het wenselijk dat zij speciale toevoegingen aan hun moedermelk en/of kunstvoeding krijgen. Wij lopen met u de bereidingswijze door. Sondevoeding wordt op lichaamstemperatuur toegediend. Voordat u de sondevoeding geeft, controleert u daarom eerst de temperatuur van de voeding.

7. Het toedienen van medicijnen

Uw kind krijgt in de periode in het ziekenhuis de medicijnen in vloeibare/oplosbare vorm door de sonde. Sommige kinderen krijgen als ze naar huis gaan medicijnen mee. Dit kunt u door de sonde geven. Maar het is de bedoeling dat uw kind zelfstandig leert drinken en de sonde niet meer nodig heeft. Vanaf dan kunt u de medicatie in de wangholte of met een beetje voeding via de speen geven.

8. Het verzorgen van de neus en mond

Een sonde zorgt voor prikkeling van het neusslijmvlies, waardoor er extra slijm (snot) wordt aangemaakt. De neus kan hierdoor verstopt raken, wat het drinken moeilijker maakt. Het neusje van uw baby maakt u schoon met afgekookt water waarin keukenzout is opgelost en met gasjes. U kunt ook neusdruppeltjes van fysiologisch zout geven. Als uw kindje niet/weinig drinkt, is het belangrijk om de mond goed te verzorgen. Dit doet u met een gasje en afgekookt water. De lipjes kunt u met vaseline verzorgen.

Hygiëne

Hygiëne is bij het toedienen van sondevoeding erg belangrijk. Voor thuis is het belangrijk om uw handen goed te blijven wassen. Zorg ervoor dat u alle andere handelingen, zoals wassen, temperaturen en verschonen klaar heeft voordat u de voeding geeft.

Spruw

Wees attent op een witte aanslag in de mond die voor de voeding niet wegveegbaar is. Dit heet spruw. Bij vermoeden van spruw neemt u contact op met uw huisarts. Uw kind moet voor spruw met medicijnen behandeld worden.

Rooming-in

Om de overstap naar huis vlak voor het ontslag nog iets makkelijker te maken, adviseren wij om één dag in te roomen. U komt dan voor de eerste ochtendvoeding naar het ziekenhuis en gaat na de avondvoeding naar huis. Tijdens deze dag verzorgt u uw kindje net zoals u dit thuis zou doen. U geeft ook alle voedingen en sondevoeding. Gedurende deze dag kijken wij als verpleging op de achtergrond mee en kunnen eventuele knelpunten met u bespreken.

Naar huis

De eerste periode thuis zal uw kind nog veel slapen. Groeien en drinken kosten veel energie. Uw kind mag op een slaperig moment een voeding overslaan en krijgt deze voeding dan als sondevoeding aangeboden. Terwijl uw kind slaapt spaart het energie om de volgende voeding weer beter aan te kunnen.

Polikliniek

De kinderarts blijft uw kind op de poliklinische controles volgen. In de periode dat uw kind nog een sonde gebruikt, blijft deze arts aanspreekpunt bij medische problemen.

Voor praktische vragen over de sonde kunt u zich richten tot het specialistische team van de thuiszorg. Als er thuis nog praktische problemen/vragen blijven bestaan, die u niet met dit specialistische team van de thuiszorg kunt oplossen, neem dan contact op met de Kinderpoli. We plannen dan meestal een belafspraak met de follow-up verpleegkundige voor u in.

De Kinderpoli is op werkdagen te bereiken op: 088-005 7782

Tot slot

Wij hopen dat u enthousiast bent geworden om uw kind vervroegd mee naar huis te nemen. Wij wensen u heel veel plezier in deze nieuwe spannende periode toe.

Het laatste stuk van deze folder betreft de handleiding over sondevoeding geven. Met vragen over de informatie in deze handleiding kunt u zich richten tot de verpleegkundige of arts die verantwoordelijk is voor de zorg voor uw kind.

Werkwijze bij het inbrengen van een maagsonde bij uw baby

Klaarleggen

- Sucrose (0,3 ml)
- Compat maagsonde
- 10 ml of 20 ml spuit
- Duoderm extra thin en Fixomull stretch, beide in ovaal geknipte vorm en passend voor wang van kind
- pH-strip (Merck 109584 pH indicator strips)
- Watervaste stift
- Bekkentje of bakje om pH-strip in te leggen

Stappen voorafgaand aan het inbrengen van de sonde

- Sucrose toedienen.
- Zo mogelijk een tweede persoon erbij roepen om uw baby te troosten.
- Sonde afmeten: van neuspunt tot oorlel, naar halverwege uiteinde borstbeen en navel (= NEM: Nose- Earlob- Mid Xyphoid/ Umbilicus).
- Positie aftekenen, 2 cm verder dan meetpunt NEM vanwege de gaatjes die in de laatste 2 cm van de top van de sonde zitten.

Aandachtspunten bij inbrengen van de sonde

Bij het inbrengen van de sonde kan deze in de luchtpijp terecht komen. Het kind kan gaan hoesten en verkleuren. Dit verdwijnt als u de sonde direct verwijdert.

Geef geen druk als u weerstand voelt, maar schuif de sonde iets terug en probeer het opnieuw.

Stappen bij het inbrengen van de sonde

- Zorg voor een speen, zodat de prematuur kan zuigen tijdens het inbrengen.
- Sonde natmaken en inbrengen.
- Op de reactie van het kind letten.
- Sonde goed fixeren, waarbij gemarkeerde positie zichtbaar is.
- Positie sonde controleren d.m.v. het optrekken van maaginhoud.
- Sonde afplakken.
- Kind weer comfortabel neerleggen.

Wanneer controleert u de maaginhoud met pH-strips?

- Direct na inbrengen van de sonde.
- Bij aanwijzingen van een mogelijke dislocatie.

Stappen bij controle positie sonde d.m.v. pH-strips

- pH-stick in kartonnen bekkentje/ bakje leggen.
- Spuit de sonde door met 1-2 ml lucht.
- Zuig met 10 ml spuit enkele druppels maaginhoud via sonde op.
- ALs er geen vocht komt, legt u uw kind 5 minuten op de zij. Soms helpt het door nog wat lucht in te spuiten.
- Laat enkele druppels maaginhoud op de pH-stick vallen.
- Binnen 30 seconden geeft de pH stick de pH-waarde d.m.v. een kleurcode aan.
- Een maaginhoud met een pH van 5,5 en lager (dus richting 1) is goed.
- Sondevoeding mag gegeven worden.
- Bij een pH van 5,6 of hoger: 10 minuten wachten en handeling herhalen.
- Als de pH dan nog steeds 5,6 of meer is, 1 uur wachten.
- Na 1 uur nog te hoog? Sonde verwijderen en opnieuw inbrengen.

Werkwijze bij sondevoeding met de hand geven:

- 10 ml of 20 ml spuit klaarleggen.
- Maagsonde op positie controleren.
 - Is de markering op de sonde zichtbaar?
 - Is de pleister op de wang goed gefixeerd?
 - Inspecteer de mond. Is er geen opgekrulde sonde zichtbaar?
- Bij twijfel positie sonde pH van de maaginhoud bepalen.
- Voeding volgens voorschrift op juiste temp(37°C) brengen.
- Eventueel de handjes vasthouden tijdens het inspuiten van de sondevoeding, zodat uw kind niet naar de sonde kan grijpen.
- Sondevoeding geven d.m.v. inspuiten van voeding via sonde gedurende \pm 20 minuten. Hierbij gaan we uit van een volledige voeding. Als de sondevoeding een aanvulling is op gedeeltelijke borst- en of flesvoeding, is dit korter dan 20 minuten.
- Wij adviseren om het totale voedingsmoment maximaal 30 minuten te laten duren. Rustmomenten blijven voor uw baby erg belangrijk.
- Met 1 ml lucht de sonde naspuiten zodat de sonde leeg is.
- Sonde afsluiten met het dopje.
- De spuit mag 24 uur gebruikt worden (wel steeds na gebruik onder stromend water spoelen en droog bewaren). Na deze 24 uur de spuit weggooien.

Toelichting

Aandachtspunten

- Let tijdens het inspuiten van de voeding op mogelijke reacties van uw kind, zoals onrust, braakneigingen of hikken. Las eventueel een pauze in.
- Verzekert u er altijd van dat de sonde goed zit, voordat u met de voeding start.
- Bij het inbrengen van de sonde kunt u het kind in een doek wikkelen, zodat de handeling rustiger verloopt.
- Zorg voor een dagelijks goede mondverzorging.
- Bij het geven van sondevoeding kan uw kind op een fopspeen meezuigen. Deze groep kinderen zal echter moe zijn na het drinken of slapen als ze een voeding overslaan.

Bewaren

Afgekolfde moedermelk mag in het ziekenhuis maximaal 2x 24 uur in de koelkast bewaard worden. Moedermelk uit de vriezer mag u gebruiken tot 24 uur na het moment dat u het uit de vriezer haalt.

Kunstvoeding (na bereiding of vloeibaar in de originele verpakking) kunt u maximaal 24 uur afgesloten in de koelkast bewaren.

Bij alle voedingen geldt een koelkast temperatuur van 4 tot 7 °C. Wij adviseren u om datum en tijd van opening op de verpakking te zetten.

Verwijderen van de sonde

- Voor de volgende voeding en als uw kind wakker is.
- Plakmateriaal rustig van de duoderm losmaken.
- Duoderm kunt u ook later verwijderen als deze nog sterk aan de huid vastzit. Wel verwijderen? Rol de duoderm er rustig af, waarbij u op de vrijkomende huid voorzichtig druk met uw vinger geeft.
- Sonde snel verwijderen.
- Zo nodig plakresten verwijderen.

Geven van medicijnen door de sonde

- Poeders oplossen in lauw water of in een beetje moedermelk of kunstvoeding.
- Drank hoeft niet vermengd te worden.
- Sonde schoonspuiten met 1 ml lucht.

Informeel of medicijnen door de sonde toegediend mogen worden en of deze voor, tijdens of na de (sonde)voeding gegeven moeten worden.

Praktijkaart voor inbrengen van een sonde

Lengte prematuur	Lengte sonde
46 cm	26,7 cm
47 cm	26,9 cm
48 cm	27,1 cm
49 cm	27,3 cm
50 cm	27,5 cm
51 cm	27,6 cm
52 cm	27,8 cm
53 cm	28,0 cm
54 cm	28,2 cm
55 cm	28,4 cm

Lengte prematuur	Lengte sonde
56 cm	28,6 cm
57 cm	28,8 cm
58 cm	29,0 cm
59 cm	29,2 cm
60 cm	29,4 cm
61 cm	29,6 cm
62 cm	29,8cm
63 cm	30,0 cm
64 cm	30,2 cm
65 cm	30,4 cm

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate,
uw ziekenhuis in de
regio Arnhem, Rheden
en De Liemers.

Rijnstate

Postbus 9555

6800 TA Arnhem

T 088 - 005 8888

E info@rijnstate.nl

www.rijnstate.nl